βέβηκε μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἐκτοπισμόν· καὶ γὰρ ὁ πλοῦς 155.
ἐπ' αὐτοὺς μακρὸς, καὶ αἱ ὁδοί· δυσεπίμικτοι δ' ὄντες, ἀπο-
βεβλήκασι τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ φιλάνθρωπον. Ἧττον δὲ νῦν
τοῦτο πάσχουσι, διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐπι- 156.
δημίαν· ὅσοις δὲ μὴ τοῦτο συμβαίνει, χαλεπώτεροί εἰσι καὶ
θηριωδέστεροι. Τοιαύτης δ' οὔσης καὶ [τῆς] ἀπὸ τῶν τόπων λυ-
πρότητος ἐνίοις, καὶ τῶν ὀρῶν, εἰκὸς ἐπιτείνεσθαι τὴν τοιαύτην
ἀτοπίαν. Ἀλλὰ νῦν, ὡς εἶπον, πέπαυται πολεμοῦντα πάντα·
τούς τε γὰρ συνέχοντας ἔτι νῦν *μάλιστα* τὰ λῃστήρια Καντά-
βρους, καὶ τοὺς γειτονεύοντας αὐτοῖς, κατέλυσεν ὁ Σεβαστὸς
Καῖσαρ· καὶ ἀντὶ τοῦ πορθεῖν τοὺς τῶν Ῥωμαίων συμμάχους,
στρατεύουσι νῦν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων, οἵ τε Κωνιακοὶ, καὶ οἱ
πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἴβηρος οἰκοῦντες, πλὴν Τουΐσοι. Ὅ τ'
ἐκεῖνον διαδεξάμενος Τιβέριος, τριῶν ταγμάτων στρατιωτικὸν
ἐπιστήσας τοῖς τόποις, τὸ ἀποδειχθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καί-
σαρος, οὐ μόνον εἰρηνικοὺς, ἀλλὰ καὶ πολιτικοὺς ἤδη τινὰς
αὐτῶν ἀπεργασάμενος τυγχάνει.

ΚΕΦ. Δ.

Λοιπὴ δ' ἐστὶ τῆς Ἰβηρίας ἥ τε ἀπὸ τῶν Στηλῶν μέχρι τῆς Πυρήνης καθ' ἡμᾶς παραλία, καὶ ἡ ταύτης ὑπερκειμένη μεσογαία πᾶσα, τὸ μὲν πλάτος ἀνώμαλος, τὸ δὲ μῆκος μικρῷ πλειόνων ἢ τετρακισχιλίων σταδίων· τὰ δὲ τῆς παραλίας ἐπὶ πλεῖον δισχιλίοις σταδίοις εἴρηται. Φασὶ δὲ ἀπὸ μὲν Κάλπης τοῦ κατὰ Στήλας ὄρους ἐπὶ Καρχηδόνα νέαν, δισχιλίους καὶ διακοσίους σταδίους· οἰκεῖσθαι δὲ τὴν ἠϊόνα ταύτην ὑπὸ Βαστητανῶν, οὓς καὶ Βαστούλους καλοῦσιν· ἐκ μέρους δὲ καὶ ὑπὸ Ὠρητανῶν. Ἐντεῦθεν δ' ἐπὶ τὸν Ἴβηρα ἄλλους τοσούτους σχεδόν τι· ταύτην δ' ἔχειν Αἰδητανούς. Ἐντὸς δὲ τοῦ Ἴβηρος μέχρι

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ... ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ... ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

156. Πυρήνης καὶ τῶν Πομπηΐου ἀναθημάτων, χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι· οἰκεῖν δὲ Αἰλητανῶν τε ὀλίγους, καὶ λοιπῶν τοὺς προσαγορευομένους Ἰνδικήτας, μεμερισμένους τέτραχα.

Κατὰ μέρος δὲ ἀρξαμένοις ἀπὸ Κάλπης, ῥάχις ἐςὶν ὀρεινὴ τῆς Βαςητανίας καὶ τῶν Ὠρητανῶν, δασεῖαν ὕλην ἔχουσα καὶ μεγαλόδενδρον, διορίζουσα τὴν παραλίαν ἀπὸ τῆς μεσογαίας. Πολλαχοῦ δὲ κἀνταῦθά ἐστι χρυσεῖα, καὶ ἄλλα μέταλλα. Πόλις δέ ἐςιν ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ πρώτη Μάλακα, ἴσον διέχουσα τῆς Κάλπης, ὅσον καὶ τὰ Γάδειρα· ἐμπορεῖον δ' ἐςὶ τοῖς ἐν τῇ περαίᾳ σύμπασι· καὶ ταριχείας δὲ ἔχει μεγάλας. Ταύτην τινὲς τῇ Μαινάκῃ τὴν αὐτὴν νομίζουσιν, ἣν ὑςάτην τῶν Φωκαϊκῶν πόλεων πρὸς δύσει κειμένην παρειλήφαμεν· οὐκ ἔςι δέ. Ἀλλ' ἐκείνη μὲν ἀπωτέρω τῆς Κάλπης ἐςὶ κατεσκαμμένη, τὰ δ' ἴχνη σώζουσα Ἑλληνικῆς πόλεως· ἡ δὲ Μάλακα πλησίον μᾶλλον, Φοινικικὴ τε τῷ σχήματι. Ἐφεξῆς δ' ἐςὶν ἡ τῶν Ἐξιτανῶν πόλις, ἐξ ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεται.

157. Μετὰ ταύτην Ἄβδηρα, Φοινίκων κτίσμα καὶ αὕτη. Ὑπὲρ δὲ τῶν τόπων [τούτων] ἐν τῇ ὀρεινῇ δείκνυται Ὀδύσσεια καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν αὐτῇ, ὡς Ποσειδώνιός τε εἴρηκε καὶ Ἀρτεμίδωρος, καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς, ἀνὴρ ἐν τῇ Τουρδητανίᾳ παιδεύσας τὰ γραμματικὰ, καὶ περιήγησίν τινα τῶν ἐθνῶν ἐκδεδωκὼς τῶν ταύτῃ. Οὗτος δέ φησιν ὑπομνήματα τῆς πλάνης τῆς Ὀδυσσέως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς, ἀσπίδας προσπεπατταλεῦσθαι καὶ ἀκροςόλια. Ἐν Καλλαϊκοῖς δὲ τῶν μετὰ Τεύκρου στρατευσάντων τινὰς οἰκῆσαι· καὶ ὑπάρξαι πόλεις αὐτόθι τὴν μὲν καλουμένην Ἕλληνες, τὴν δὲ, Ἀμφίλοχοι, ὡς καὶ τοῦ Ἀμφιλόχου τελευτήσαντος δεῦρο, καὶ τῶν συνόντων πλανηθέντων μέχρι τῆς μεσογαίας. Καὶ τῶν μεθ' Ἡρακλέους δέ τινας καὶ τῶν ἀπὸ Μεσσήνης ἱστορῆσθαί φησιν ἐποικῆσαι τὴν Ἰβηρίαν· τῆς δὲ Κανταβρίας μέρος τι κατασχεῖν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Κ. Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.Π.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Λάκωνας, καὶ οὗτός φησι, καὶ ἄλλοι. Ἐνταῦθα δὲ, καὶ Ὠψικέλλαν πόλιν, Ὠκέλλα κτίσμα λέγουσι, τοῦ μετὰ Ἀντήνορος καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ διαβάντος εἰς τὴν Ἰταλίαν. Καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ δὲ πεπιςεύκασί τινες, τοῖς τῶν Γαδειριτῶν ἐμπόροις προσέχοντες, ὡς καὶ Ἀρτεμίδωρος εἴρηκεν, ὅτι οἱ ὑπὲρ τῆς Μαυρουσίας οἰκοῦντες πρὸς τοῖς ἑσπερίοις Αἰθίοψι, Λωτοφάγοι καλοῦνται, σιτούμενοι λωτὸν, πόαν τινὰ καὶ ῥίζαν· οὐ δεόμενοι δὲ ποτοῦ, οὐδὲ ἔχοντες, διὰ τὴν ἀνυδρίαν, διατείνοντες μέχρι τῶν ὑπὲρ τῆς Κυρήνης τόπων. Ἄλλοι τε πάλιν καλοῦνται Λωτοφάγοι, τὴν ἑτέραν οἰκοῦντες τῶν πρὸ τῆς μικρᾶς Σύρτεως νήσων, τὴν Μήνιγγα. 157.

Οὐ δὴ θαυμάζοι τις ἂν, οὔτε τοῦ Ποιητοῦ, τὰ περὶ τὴν Ὀδυσσέως πλάνην μυθογραφήσαντος τοῦτον τὸν τρόπον, ὥςʼ ἔξω Στηλῶν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει τὰ πολλὰ διαθέσθαι τῶν λεγομένων περὶ αὐτοῦ (τὰ γὰρ ἱςορούμενα ἐγγὺς ἦν καὶ [τοῖς] τόποις καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν ὑπʼ ἐκείνου πεπλασμένων, ὥςε οὐκ ἀπίθανον ἐποίησε τὸ πλάσμα), οὔτʼ εἴ τινες αὐταῖς τε ταύταις ταῖς ἱςορίαις πιςεύσαντες, καὶ τῇ πολυμαθίᾳ τοῦ Ποιητοῦ, καὶ πρὸς ἐπιςημονικὰς ὑποθέσεις ἔτρεψαν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, καθάπερ Κράτης τε ὁ Μαλλώτης ἐποίησε, καὶ ἄλλοι τινές. Οἱ δʼ οὕτως ἀγροίκως ἐδέξαντο τὴν ἐπιχείρησιν τὴν τοιαύτην, ὥςε οὐ μόνον τὸν Ποιητὴν, σκαπανέως ἢ θεριςοῦ δίκην, ἐκ πάσης τῆς τοιαύτης ἐπιςήμης ἐξέβαλον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀψαμένους τῆς τοιαύτης πραγματείας μαινομένους ὑπέλαβον· συνηγορίαν δὲ, ἢ ἐπανόρθωσιν, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον, εἰς τὰ λεχθέντα ὑπʼ ἐκείνων, εἰσενεγκεῖν οὐκ ἐθάῤῥησεν, οὔτε τῶν γραμματικῶν, οὔτε τῶν περὶ τὰ μαθήματα δεινῶν οὐδείς. Καίτοι ἐμοί γε δοκεῖ δυνατὸν εἶναι καὶ συνηγορῆσαι πολλοῖς τῶν λεχθέντων, καὶ εἰς 158.
ἐπανόρθωσιν ἀγαγεῖν· καὶ μάλιςα εἰς ταῦτα, ὅσα Πυθέας παρεκρούσατο τοὺς πιςεύσαντας αὐτῷ κατὰ ἄγνοιαν τῶν τε ἑσπερίων

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

158. τόπων, καὶ τῶν προσβόῤῥων, τῶν παρὰ τὸν Ὠκεανόν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσθω, λόγον ἔχοντα ἴδιον καὶ μακρόν.

Τῆς δὲ τῶν Ἑλλήνων πλάνης τῆς εἰς τὰ βάρβαρα ἔθνη νομίζοι τις ἂν αἴτιον τὸ διεσπᾶσθαι κατὰ μέρη μικρὰ, καὶ δυναστείας ἐπιπλοκὴν οὐκ ἐχούσας πρὸς ἀλλήλους κατ' αὐθάδειαν· ὥστε ἐκ τούτου πρὸς τοὺς ἐπιόντας ἔξωθεν ἀσθενεῖς εἶναι. Τοῦτο δὲ τὸ αὔθαδες ἐν τοῖς Ἴβηρσι μάλιστα ἐπέτεινε, προσλαβοῦσι καὶ τὸ πανοῦργον φύσει, καὶ τὸ μὴ ἁπλοῦν· ἐπιθετικοὶ γὰρ καὶ λῃστρικοὶ τοῖς βίοις ἐγένοντο, τὰ μικρὰ τολμῶντες, μεγάλοις δ' οὐκ ἐπιβαλλόμενοι, διὰ τὸ μεγάλας μὴ κατασκευάζεσθαι δυνάμεις καὶ κοινωνίας. Εἰ γὰρ δὴ συνασπίζειν ἐβούλοντο ἀλλήλοις, οὔτε Καρχηδονίοις ὑπῆρξεν ἂν καταστρέψασθαι ἐπελθοῦσι τὴν πλείστην αὐτῶν ἐκ περιουσίας, καὶ ἔτι πρότερον Τυρίοις, εἶτα Κελτοῖς, οἳ νῦν Κελτίβηρες καὶ Βήρωνες καλοῦνται· οὔτε τῷ λῃστῇ Οὐριάθῳ, καὶ Σερτωρίῳ μετὰ ταῦτα, καὶ εἴ τινες ἕτεροι δυναστείας ἐπεθύμησαν μείζονος. Ῥωμαῖοί τε τῷ κατὰ μέρη πρὸς τοὺς Ἴβηρας πολεμεῖν καθ' ἑκάστην, διὰ ταύτην τὴν δυναστείαν, πολύν τινα διετέλεσαν χρόνον, ἄλλοτ' ἄλλους καταστρεφόμενοι τέως, ἕως ἅπαντας ὑποχειρίους ἔλαβον διακοσιοστῷ σχεδόν τι ἔτει, ἢ μακρότερον. Ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὴν περιήγησιν.

Μετὰ τοίνυν τὰ Ἄβδηρά ἐστιν ἡ Καρχηδὼν ἡ νέα, κτίσμα Ἀσδρούβα, τοῦ διαδεξαμένου Βάρκαν τὸν Ἀννίβα πατέρα, κρατίστη πολὺ τῶν ταύτῃ πόλεων· καὶ γὰρ ἐρυμνοτάτη, καὶ τείχει κατεσκευασμένῳ καλῶς, καὶ λιμέσι καὶ λίμνῃ κεκόσμηται, καὶ τοῖς τῶν ἀργυρίων μετάλλοις, περὶ ὧν εἰρήκαμεν. Κἀνταῦθα δὲ καὶ ἐν τοῖς πλησίον τόποις πολλὴ ἡ ταριχεία· καὶ ἔστι τοῦτο μέγιστον ἐμπορεῖον τῶν μὲν ἐκ θαλάττης τοῖς ἐν τῇ μεσογαίᾳ· τῶν δ' ἐκεῖθεν τοῖς ἔξω πᾶσιν. Ἡ δ' ἐνθένδε μέχρι τοῦ Ἴβηρος παραλία, κατὰ μέσον πως τὸ διάστημα ἔχει τὸν Σούκρωνα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ποταμὸν, καὶ τὴν ἐκβολὴν αὐτοῦ, καὶ πόλιν ὁμώνυμον· ῥεῖ δὲ 158.
ἐκ τοῦ συνεχοῦς ὄρους τῇ ὑπερκειμένῃ ῥάχει τῆς τε Μαλάκας καὶ τῶν περὶ Καρχηδόνα ὑπερκειμένων τόπων, περατὸς πεζῇ,
παράλληλος δέ πως τῷ Ἴβηρι· μικρὸν δὲ διέχει τῆς Καρχηδόνος 159.
καὶ τοῦ Ἴβηρος. Μεταξὺ μὲν οὖν τοῦ Σούκρωνος καὶ τῆς Καρχηδόνος τρία πολίχνια Μασσαλιωτῶν εἰσὶν οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ ποταμοῦ· τούτων δ' ἐςὶ γνωριμώτατον τὸ Ἡμεροσκοπεῖον, ἔχον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἱερὸν σφόδρα τιμώμενον, ᾧ ἐχρήσατο ὁρμητηρίῳ κατὰ θάλατταν Σερτώριος· ἐρυμνὸν γάρ ἐςι καὶ λῃςρικὸν, κάτοπτόν τε ἐκ πολλοῦ τοῖς προσπλέουσι· καλεῖται δὲ Διάνιον, οἷον Ἀρτεμίσιον, ἔχον σιδηρεῖα εὐφυῆ πλησίον· καὶ νησίδια, Πλανησίαν καὶ Πλουμβαρίαν, καὶ λιμνοθάλατταν ὑπερκειμένην, ἔχουσαν κύκλον ςαδίων τετρακοσίων. Εἶθ' ἡ τοῦ Ἡρακλέους νῆσος, ἤδη πρὸς Καρχηδόνι, ἣν καλοῦσι Σκομβραρίαν ἀπὸ τῶν ἁλισκομένων σκόμβρων, ἐξ ὧν τὸ ἄριςον σκευάζεται γάρον· εἴκοσι δὲ διέχει ςαδίους καὶ τέτταρας τῆς Καρχηδόνος. Πάλιν δ' ἐπὶ θάτερα τοῦ Σούκρωνος ἰόντι ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἴβηρος, Σαγοῦντον, κτίσμα Ζακυνθίων· ἣν Ἀννίβας κατασκάψας παρὰ τὰ συγκείμενα πρὸς Ῥωμαίους, τὸν δεύτερον αὐτοῖς ἐξῆψε πόλεμον πρὸς Καρχηδονίους. Πλησίον δὲ πόλεις εἰσὶ, Χεῤῥόνησός τε, καὶ Ὀλέαςρον, καὶ Καρταλίας· ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ διαβάσει τοῦ Ἴβηρος, Δερτῶσσα κατοικία. Ῥεῖ δὲ ὁ Ἴβηρ, ἀπὸ Καντάβρων ἔχων τὰς ἀρχὰς, ἐπὶ μεσημβρίαν διὰ πολλοῦ πεδίου, παράλληλος τοῖς Πυρηναίοις ὄρεσι.

Μεταξὺ δὲ τῶν τοῦ Ἴβηρος ἐκτροπῶν καὶ τῶν ἄκρων τῆς Πυρήνης, ἐφ' ὧν ἵδρυται τὰ ἀναθήματα τοῦ Πομπηΐου, πρώτη Ταράκων ἐςὶ πόλις, ἀλίμενος μὲν, ἐν κόλπῳ δὲ ἱδρυμένη, καὶ κατεσκευασμένη τοῖς ἄλλοις ἱκανῶς, καὶ οὐχ ἧττον εὐανδροῦσα νυνὶ τῆς Καρχηδόνος. Πρὸς γὰρ τὰς τῶν ἡγεμόνων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

159. ἐπιδημίας εὐφυῶς ἔχει, καὶ ἔστιν ὥσπερ μητρόπολις οὐ τῆς ἐντὸς Ἴβηρος μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκτὸς τῆς πολλῆς· αἵ τε Γυμνησίαι *νῆσοι* προκείμεναι πλησίον, καὶ ἡ Ἔβυσος, ἀξιόλογοι νῆσοι, τὴν θέσιν εὔκαιρον τῆς πόλεως ὑπαγορεύουσιν. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ ναύσταθμον ἔχειν φησὶν αὐτήν· οὐδὲ ἀγκυροβολίοις σφόδρα εὐτυχοῦσαν, ὡς ἀντιλέγων εἴρηκεν Ἀρτεμίδωρος.

Καὶ ἡ σύμπασα δ' ἀπὸ Στηλῶν σπανίζεται λιμέσι μέχρι δεῦρο· ἐντεῦθεν δ' ἤδη τὰ ἑξῆς εὐλίμενα· καὶ χώρα ἀγαθὴ, τῶν τε Λεητανῶν, καὶ Λαρτολαιητῶν, καὶ ἄλλων τοιούτων μέχρι Ἐμπορείου. Αὐτὸ δ' ἐστὶ Μασσαλιωτῶν κτίσμα, ὅσον τετρακοσίους διέχον τῆς Πυρήνης σταδίους, καὶ τῶν μεθορίων τῆς Ἰβηρίας πρὸς τὴν Κελτικήν· καὶ αὕτη δ' ἐστὶ πᾶσα ἀγαθὴ κα
160. εὐλίμενος. Ἐνταῦθα δέ ἐστι καὶ ἡ Ῥόδος, πολίχνιον Ἐμποριτῶν· τινὲς δὲ κτίσμα Ῥοδίων φασί. Κἀνταῦθα δὲ καὶ ἐν τῷ Ἐμπορείῳ τὴν Ἄρτεμιν τὴν Ἐφεσίαν τιμῶσιν· ἐροῦμεν δὲ τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς περὶ Μασσαλίας. Ὤικουν [οὖν] οἱ Ἐμπορῖται πρότερον νησίον τι προκείμενον, ὃ νῦν καλεῖται Παλαιάπολις· νῦν δ' οἰκοῦσιν ἐν τῇ ἠπείρῳ. Δίπολις δ' ἐστὶ, τείχει διωρισμένη, πρότερον τῶν Ἰνδικητῶν τινὰς προσοίκους ἔχουσα, οἳ, καίπερ ἰδίᾳ πολιτευόμενοι, κοινὸν ὅμως περίβολον ἔχειν ἐβούλοντο πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἀσφαλείας χάριν, διπλοῦν δὲ τοῦτον, τείχει μέσῳ διωρισμένον· τῷ χρόνῳ δ' εἰς ταυτὸ πολίτευμα συνῆλθον μικτόν τι ἔκ τε βαρβάρων καὶ Ἑλληνικῶν νομίμων, ὅπερ καὶ ἐπ' ἄλλων πολλῶν συνέβη.

Ῥεῖ δὲ καὶ ποταμὸς πλησίον, ἐκ τῆς Πυρήνης ἔχων τὰς ἀρχάς· ἡ δ' ἐκβολὴ λιμήν ἐστι τοῖς Ἐμπορίταις. Λινουργοὶ δὲ ἱκανῶς οἱ Ἐμπορῖται· χώραν δὲ τὴν μεσογαίαν ἔχουσι, τὴν μὲν ἀγαθὴν, τὴν δὲ σπαρτοφόρον, τῆς ἀχρηστοτέρας καὶ ἑλείας σχοίνου· καλοῦσι δὲ Ἰουγκάριον πεδίον· τινὰ δὲ καὶ τῶν τῆς Πυρήνης ἄκρων νέμονται, μέχρι τῶν ἀναθημάτων τοῦ Πομ-

πηίου,

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

πηΐου, δι' ὧν βαδίζουσιν εἰς τὴν ἔξω καλουμένην Ἰβηρίαν ἐκ 160
τῆς Ἰταλίας, καὶ μάλιστα τὴν Βαιτικήν. Αὕτη δ' ἡ ὁδὸς, ποτὲ μὲν πλησιάζει τῇ θαλάττῃ, ποτὲ δ' ἀφέστηκε, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν μέρεσι. Φέρεται δ' ἐπὶ Ταράκωνα, ἀπό τε τῶν ἀναθημάτων τοῦ Πομπηΐου, διὰ τοῦ Ἰουγκαρίου πεδίου, καὶ Βεττέρων, καὶ τοῦ Μαραθῶνος καλουμένου πεδίου τῇ Λατίνῃ γλώττῃ, φύοντος πολὺ τὸ μάραθον· ἐκ δὲ Ταράκωνος ἐπὶ τὸν πόρον τοῦ Ἴβηρος, κατὰ Δερτῶσσαν πόλιν· ἐντεῦθεν διὰ Σαγούντου καὶ Σετάβιος πόλεως ἐνεχθεῖσα, κατὰ μικρὸν ἀφίσταται τῆς θαλάττης, καὶ συνάπτει τῷ Σπαρταρίῳ, ὡς ἂν Σχοινοῦντι, καλουμένῳ πεδίῳ. Τοῦτο δ' ἐστὶ μέγα καὶ ἄνυδρον, τὴν σχοινοπλοκικὴν φύον σπάρτον, ἐξαγωγὴν ἔχουσαν εἰς πάντα τόπον, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἰταλίαν. Πρότερον μὲν οὖν διὰ μέσου τοῦ πεδίου καὶ Ἐγελάστας συνέβαινεν εἶναι τὴν ὁδὸν, χαλεπὴν καὶ πολλήν· νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰ πρὸς θαλάττῃ μέρη πεποιήκασιν αὐτὴν, ἐπιψαύουσαν μόνον τοῦ Σχοινοῦντος, εἰς ταυτὸ δὲ τείνουσαν τῇ προτέρᾳ, τὰ περὶ Κασταλῶνα καὶ Ὀβούλκωνα· δι' ὧν εἴς τε Κορδύβην καὶ εἰς Γάδειρα ἡ ὁδὸς, τὰ μέγιστα τῶν ἐμπορείων. Διέχει δὲ τῆς Κορδύβης ἡ Ὀβούλκων περὶ τριακοσίους σταδίους. Φασὶ δ' οἱ συγγραφεῖς, ἐλθεῖν Καίσαρα ἐκ Ῥώμης ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις εἰς τὴν Ὀβούλκωνα, καὶ τὸ στρατόπεδον τὸ ἐνταῦθα, ἡνίκα ἔμελλε συνάπτειν *εἰς* τὸν περὶ τὴν Μοῦνδαν πόλεμον.

Ἡ μὲν δὴ παραλία πᾶσα ἡ ἀπὸ Στηλῶν μέχρι τῆς μεθορίας 161.
τῆς Ἰβήρων καὶ Κελτῶν, τοιαύτη. Ἡ δ' ὑπερκειμένη μεσογαία, λέγω δὲ τὴν ἐντὸς τῶν τε Πυρηναίων ὀρῶν καὶ τῆς προσαρκτίου πλευρᾶς μέχρις Ἀστύρων, δυοῖν μάλιστα ὄρεσι διορίζεται. Τούτων δὲ τὸ μὲν παράλληλόν ἐστι τῇ Πυρήνῃ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν Καντάβρων ἔχον, τελευτῶν δ' ἐπὶ τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν· καλοῦσι δὲ τοῦτο Ἰδούβεδαν· ἕτερον δ' ἀπὸ τοῦ μέσου,

Ε.Υ.Ζ... Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

161. διῆκον ἐπὶ τὴν δύσιν, ἐκκλίνον δὲ πρὸς νότον, καὶ τὴν ἀπὸ Στηλῶν παραλίαν· ὃ καταρχὰς μὲν γεώλοφόν ἐςι καὶ ψιλὸν, διέξεισι δὲ τὸ καλούμενον Σπαρτάριον πεδίον· εἶτα συνάπτει τῷ δρυμῷ τῷ ὑπερκειμένῳ τῆς τε Καρχηδονίας καὶ τῶν περὶ τὴν Μάλακαν τόπων· καλεῖται δὲ Ὀρόσπεδα. Μεταξὺ μὲν δὴ τῆς Πυρήνης καὶ τῆς Ἰδουβέδας ὁ Ἴβηρ ῥεῖ ποταμὸς, παράλληλος τοῖς ὄρεσιν ἀμφοτέροις, πληρούμενος ἐκ τῶν ἐντεῦθεν καταφερομένων ποταμῶν, καὶ τῶν ἄλλων ὑδάτων. Ἐπὶ δὲ τῷ Ἴβηρι πόλις ἐςὶ Καισαραυγοῦςα καλουμένη· καὶ Κέλσα κατοικία τις, ἔχουσα γεφύρας λιθίνης διάβασιν. Συνοικεῖται δὲ ὑπὸ πλειόνων ἐθνῶν ἡ χώρα· γνωριμωτάτου δὲ τοῦ τῶν Ἰακκητανῶν λεγομένου. Τοῦτο δ' ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς παρορίας τῆς κατὰ τὴν Πυρήνην εἰς τὰ πεδία πλατύνεται, καὶ συνάπτει τοῖς περὶ Ἰλέρδαν καὶ Ἰλεόσκαν χωρίοις τοῖς τῶν Ἰλεργετῶν, οὐ πολὺ ἄπωθεν τοῦ Ἴβηρος. Ἐν δὲ ταῖς πόλεσι ταύταις ἐπολέμει τὸ τελευταῖον Σερτώριος, καὶ ἐν Καλαγούρει Οὐασκώνων πόλει, καὶ τῆς παραλίας ἐν Ταράκωνι, καὶ ἐν τῷ Ἡμεροσκοπείῳ, μετὰ τὴν ἐκ Κελτιβήρων ἔκπτωσιν· ἐτελεύτα δ' ἐν Ὄσκᾳ. Καὶ περὶ Ἰλέρδαν ὕςερον Ἀφράνιος καὶ Πετρήϊος, οἱ τοῦ Πομπηΐου ςρατηγοὶ, κατεπολεμήθησαν ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Θεοῦ. Διέχει δὲ ἡ Ἰλέρδα τοῦ μὲν Ἴβηρος, ὡς ἐπὶ δύσιν ἰόντι, ςαδίους ἑκατὸν ἑξήκοντα· Ταράκωνος δὲ πρὸς νότον περὶ τετρακοσίους ἑξήκοντα, πρὸς ἄρκτον δὲ Ὄσκας πεντακοσίους τεσσαράκοντα. Διὰ τούτων δὲ τῶν ὀρῶν ἡ ἐκ Ταράκωνος ἐπὶ τοὺς ἐσχάτους ἐπὶ τῷ Ὠκεανῷ Οὐάσκωνας τοὺς κατὰ Πομπέλωνα, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ Οἰασῶνα πόλιν, ὁδός ἐςι ςαδίων δισχιλίων τετρακοσίων, πρὸς αὐτὰ τὰ τῆς Ἀκυϊτανίας ὅρια καὶ τῆς Ἰβηρίας. Ἰακκητανοὶ δ' εἰσὶν ἐν οἷς τότε μὲν Σερτώριος ἐπολέμει πρὸς Πομπήϊον, ὕςερον δ' ὁ τοῦ Πομπηΐου υἱὸς Σέξτος, πρὸς τοὺς Καίσαρος ςρατηγούς.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ὑπέρκειται δὲ τῆς Ἰακκητανίας πρὸς ἄρκτον τὸ τῶν Οὐασκώνων ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Πομπέλων, ὡς ἂν Πομπηϊόπολις. 161.

Αὐτῆς δὲ τῆς Πυρήνης τὸ μὲν Ἰβηρικὸν πλευρὸν εὔδενδρόν ἐςι παντοδαπῆς ὕλης καὶ τῆς ἀειθαλοῦς· τὸ δὲ Κελτικὸν ψιλόν· 162. τὰ δὲ μέσα περιέχει καλῶς οἰκεῖσθαι δυναμένους αὐλῶνας. Ἔχουσι δ' αὐτοὺς Κεῤῥητανοὶ τὸ πλέον, τοῦ Ἰβηρικοῦ φύλου· παρ' οἷς πέρναι διάφοροι συντίθενται ταῖς Κανταβρικαῖς ἐνάμιλλοι, πρόσοδον οὐ μικρὰν τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσαι.

Ὑπερβαλόντι δὲ τὴν Ἰδούβεδαν, ἡ Κελτιβηρία παραχρῆμα πολλὴ καὶ ἀνώμαλος· τὸ μὲν πλέον αὐτῆς ἐςι τραχὺ, καὶ ποταμόκλυςον· διὰ γὰρ τούτων ὅ τε Ἄνας φέρεται, καὶ ὁ Τάγος, καὶ οἱ ἐφεξῆς ποταμοὶ οἱ πλείους, οἱ ἐπὶ τὴν ἑσπερίαν θάλατταν καταφερόμενοι, τὴν ἀρχὴν ἔχοντες ἐκ τῆς Κελτιβηρίας· ὧν ὁ Δούριος φέρεται παρὰ τὴν Νομαντίαν καὶ τὴν Σεργουντίαν. ὁ δὲ Βαῖτις ἐκ τῆς Ὀροσπέδας τὰς ἀρχὰς ἔχων, διὰ τῆς Ὠρητανίας εἰς τὴν Βαιτικὴν ῥεῖ. Οἰκοῦσι δ' ἐκ μὲν τῶν πρὸς ἄρκτον μερῶν τοῖς Κελτίβηρσι Βήρωνες, Καντάβροις ὅμοροι τοῖς Κονίσκοις, καὶ αὐτοὶ τοῦ Κελτικοῦ ςόλου γεγονότες· ὧν ἐςι πόλις Οὐαρία κατὰ τὴν τοῦ Ἴβηρος διάβασιν κειμένη· συνεχεῖς δ' εἰσὶ καὶ Βαρδυΐταις, οὓς οἱ νῦν Βαρδυάλους καλοῦσιν· ἐκ δὲ τοῦ ἑσπερίου τῶν τε Ἀςύρων τινὲς καὶ τῶν Καλλαϊκῶν καὶ Οὐακκαίων· ἔτι δὲ Οὐεττόνων καὶ Καρπητανῶν· ἐκ δὲ τῶν νοτίων, Ὠρητανοί τε, καὶ ὅσοι ἄλλοι τὴν Ὀρόσπεδαν οἰκοῦσι Βαςητανῶν τε καὶ Διττανῶν· πρὸς ἕω δὲ Ἰδούβεδα.

Αὐτῶν δὲ τῶν Κελτιβήρων εἰς τέσσαρα μέρη διῃρημένων, οἱ κράτιςοι μάλιςα πρὸς ἕω εἰσὶ, καὶ πρὸς νότον, οἱ Ἀρεουάκοι, συνάπτοντες Καρπητανοῖς, καὶ ταῖς τοῦ Τάγου πηγαῖς· πόλις δ' αὐτῶν ὀνομαςοτάτη Νομαντία. Ἔδειξαν δὲ τὴν ἀρετὴν τῷ Κελτιβηρικῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Ῥωμαίους, εἰκοσαετεῖ γενομένῳ· πολλὰ γὰρ ςρατεύματα σὺν ἡγεμόσιν ἐφθάρη· τὸ δὲ τελευταῖον οἱ Νομαντινοὶ

Ε.Υ. ... Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

162. πολιορκούμενοι διεκαρτέρησαν, πλὴν ὀλίγων τῶν ἐνδόντων τὸ τεῖχος. Καὶ οἱ Λούσωνες δὲ ἑῷοι εἰσί, συνάπτοντες καὶ αὐτοὶ ταῖς τοῦ Τάγου πηγαῖς. Τῶν δ' Ἀρεουάκων ἐςὶ καὶ Σέγιδα πόλις, καὶ Παλλαντία. Διέχει δὲ Νομαντία τῆς Καισαραυγούςας, ἣν ἔφαμεν περὶ τῷ Ἴβηρι ἱδρύσθαι, ςαδίους περὶ ὀκτακοσίους. Καὶ Σεγόβριγα δ' ἐςὶ τῶν Κελτιβήρων πόλις, καὶ Βιλβιλις, περὶ ἃς Μέτελλος καὶ Σερτώριος ἐπολέμησαν. Πολύβιος δὲ τὰ τῶν Οὐακκαίων καὶ τῶν Κελτιβήρων ἔθνη καὶ χωρία διεξιὼν, συλλέγει ταῖς ἄλλαις πόλεσι καὶ Σεγεσάμαν καὶ Ἰντερκατίαν. Φησὶ δὲ Ποσειδώνιος, Μάρκον Μάρκελλον πράξασθαι φόρον ἐκ τῆς Κελτιβηρίας τάλαντα ἑξακόσια· ἐξ οὗ τεκμαίρεσθαι πάρεςιν, ὅτι καὶ πολλοὶ ἦσαν οἱ Κελτίβηρες, καὶ χρημάτων εὐποροῦντες, καίπερ οἰκοῦντες χώραν παράλυπρον.

163. Πολυβίου δ' εἰπόντος τριακοσίας αὐτῶν καταλῦσαι πόλεις Τιβέριον Γράγχον, κωμῳδῶν φησι τοῦτο τῷ Γράγχῳ χαρίσασθαι τὸν ἄνδρα, τοὺς πύργους καλοῦντα πόλεις, ὥσπερ ἐν ταῖς θριαμβικαῖς πομπαῖς. Καὶ ἴσως οὐκ ἄπιςον τοῦτο λέγει· καὶ γὰρ οἱ ςρατηγοὶ καὶ οἱ συγγραφεῖς ῥᾳδίως ἐπὶ τοῦτο φέρονται τὸ ψεῦσμα, καλλωπίζοντες τὰς πράξεις· ἐπεὶ καὶ οἱ φάσκοντες πλείους ἢ χιλίας τὰς τῶν Ἰβήρων ὑπάρξαι πόλεις, ἐπὶ τοῦτο φέρεσθαί μοι δοκοῦσι, τὰς μεγάλας κώμας πόλεις ὀνομάζοντες. Οὔτε γὰρ ἡ τῆς χώρας φύσις πόλεων ἐπιδεκτικὴ πολλῶν ἐςὶ διὰ τὴν λυπρότητα, ἢ διὰ τὸν ἐκτοπισμὸν, καὶ τὸ ἀνήμερον· οὔθ' οἱ βίοι καὶ αἱ πράξεις αὐτῶν (ἔξω τῶν κατὰ τὴν παραλίαν τὴν καθ' ἡμᾶς) ὑπαγορεύουσι τοιοῦτον οὐδέν· ἄγριοι γὰρ οἱ κατὰ κώμας οἰκοῦντες. Τοιοῦτοι δ' οἱ πολλοὶ τῶν Ἰβήρων· αἱ δὲ πόλεις ἡμεροῦσιν· οὐδ' αὗται ῥᾳδίως, ὅταν πλεονάζῃ τὸ τὰς ὕλας ἐπὶ κακῷ τῶν πλησίον οἰκοῦν.

Μετὰ δὲ τοὺς Κελτίβηρας πρὸς νότον εἰσὶν οἱ τὸ ὄρος οἰκοῦντες, τὴν Ὀροσπέδαν, καὶ τὴν περὶ τὸν Σούκρωνα χώραν, Σιδητανοί

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

μέχρι Καρχηδόνος, καὶ Βαστητανοί, καὶ Ωρητανοί, σχεδὸν *δὲ* τι 163.
καὶ μέχρι Μαλάκας.

Πελτασταὶ δ' ἅπαντες, ὡς εἰπεῖν, ὑπῆρξαν οἱ Ἴβηρες, καὶ κοῦφοι κατὰ τὸν ὁπλισμὸν διὰ τὰς λῃστείας, οἵους ἔφαμεν τοὺς Λυσιτανούς· ἀκοντίῳ καὶ σφενδόνῃ καὶ μαχαίρᾳ χρώμενοι. Ταῖς δὲ πεζαῖς δυνάμεσι παρεμέμικτο καὶ ἱππεία, δεδιδαγμένων ἵππων ὀρειβατεῖν καὶ κατοκλάζεσθαι ῥᾳδίως ἀπὸ προστάγματος, ὅτε τούτου δέοι. Φέρει δὲ ἡ Ἰβηρία δορκάδας πολλὰς, καὶ ἵππους ἀγρίους. Ἔστι δ' ὅπου καὶ αἱ λίμναι πληθύουσιν [ὄρνισιν]· ὄρνεις δὲ, κύκνοι καὶ τὰ παραπλήσια· πολλαὶ δὲ καὶ ὠτίδες. Κάστορας φέρουσι μὲν οἱ ποταμοί· τὸ δὲ καστόριον οὐκ ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν τῷ Ποντικῷ· ἴδιον γὰρ τῷ Ποντικῷ πάρεστι τὸ φαρμακῶδες, καθάπερ ἄλλοις πολλοῖς. Ἐπεὶ φησὶν ὁ Ποσειδώνιος, καὶ ὁ Κύπριος χαλκὸς μόνος φέρει τὴν καδμείαν λίθον, καὶ τὸ χαλκανθὲς, καὶ τὸ σπόδιον. Ἴδιον δ' εἴρηκεν ἐν Ἰβηρίᾳ ὁ Ποσειδώνιος, καὶ τὸ τὰς κορώνας μὴ μελαίνας εἶναι· καὶ τὸ τοὺς ἵππους τῶν Κελτιβήρων ὑποψάρους ὄντας, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἔξω μεταχθῶσιν Ἰβηρίαν μεταβάλλειν τὴν χρόαν. Ἐοικέναι δὲ τοῖς Παρθικοῖς· καὶ γὰρ ταχεῖς εἶναι καὶ εὐδρόμους μᾶλλον τῶν ἄλλων.

Καὶ τῶν ῥιζῶν τῶν εἰς βαφὴν χρησίμων πλῆθος. Ἐλαίας δὲ πέρι καὶ ἀμπέλου καὶ συκῆς, καὶ τῶν παραπλησίων φυτῶν,
ἡ καθ' ἡμᾶς Ἰβηρικὴ παραλία πάντων εὐπορεῖ· συχνὴ δὲ καὶ 164.
τῶν ἐκτός. Ἡ μέντοι παρωκεανῖτις ἡ πρόσβορος ἀμοιρεῖ διὰ τὰ ψύχη· ἡ δ' ἄλλη τὸ πλέον διὰ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ μὴ πρὸς διαγωγὴν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς ἀνάγκην καὶ ὁρμὴν θηριώδη μετὰ ἔθους φαύλου ζῆν· εἰ μή τις οἴεται πρὸς διαγωγὴν ζῆν, τοὺς οὔρῳ λουομένους ἐν δεξαμεναῖς παλαιουμένῳ, καὶ τοὺς ὀδόντας σμηχομένους, καὶ αὐτοὺς καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καθάπερ τοὺς Καντάβρους φασὶ, καὶ τοὺς ὁμόρους

Ε.Υ.Δ. ... Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

164. αὐτοῖς. Καὶ τοῦτο δὲ, καὶ τὸ χαμευνεῖν, κοινόν ἐςι τοῖς Ἴβηρσι πρὸς τοὺς Κελτούς. Ἔνιοι δὲ τοὺς Καλλαϊκοὺς ἀθέους φασί· τοὺς δὲ Κελτίβηρας, καὶ τοὺς προσβόῤῥους τῶν ὁμόρων αὐτοῖς, ἀνωνύμῳ τινὶ θεῷ [θύειν] ταῖς πανσελήνοις νύκτωρ πρὸ τῶν πυλῶν, πανοικίους τε χορεύειν καὶ παννυχίζειν. Τοὺς δὲ Οὐέττωνας, ὅτε πρῶτον εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων παρῆλθον ςρατόπεδον, ἰδόντας τῶν ταξιαρχῶν τινας ἀνακάμπτοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς, περιπάτου χάριν, μανίαν ὑπολαβόντας, ἡγεῖσθαι τὴν ὁδὸν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς σκηνάς· ὡς δέον ἢ μένειν καθ᾽ ἡσυχίαν ἱδρυθέντας, ἢ μάχεσθαι.

Τῆς δὲ βαρβαρικῆς ἰδέας καὶ τὸν τῶν γυναικῶν ἐνίων κόσμον θείη τις ἂν, ὃν εἴρηκεν Ἀρτεμίδωρος. Ὅπου μὲν γὰρ περιτραχήλια σιδηρᾶ φορεῖν αὐτάς φησιν, ἔχοντα κόρακας καμπτομένους ὑπὲρ κορυφῆς, καὶ προπίπτοντας πρὸ τοῦ μετώπου πολὺ, κατὰ τούτων δὲ τῶν κοράκων, ὅτε βούλονται, κατασπᾷν τὸ κάλυμμα, ὥςε ἐμπετασθὲν, σκιάδιον τῷ προσώπῳ παρέχειν, καὶ νομίζειν κόσμον. Ὅπου δὲ τυμπάνιον περικεῖσθαι, πρὸς μὲν τῷ ἰνίῳ περιφερὲς, καὶ σφίγγον τὴν κεφαλὴν μέχρι τῶν παρωτίδων, εἰς ὕψος δὲ καὶ πλάτος ἐξυπτιασμένον κατ᾽ ὀλίγον· ἄλλας δὲ τὰ προκόμια ψιλοῦν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥς᾽ ἀποςίλβειν τοῦ μετώπου μᾶλλον· τὰς δ᾽ ὅσον ποδιαῖον τὸ ὕψος ἐπιθεμένας ςυλίσκον, περιπλέκειν αὐτῷ τὴν χαίτην, εἶτα καλύπτρᾳ μελαίνῃ περιςέλλειν. Πρὸς δὲ τῇ ἀληθείᾳ τοιαῦτα πολλὰ καὶ εὕρηται καὶ μεμύθευται περὶ πάντων κοινῇ τῶν Ἰβηρικῶν ἐθνῶν, διαφερόντως δὲ τῶν προσβόῤῥων, οὐ μόνον τὰ πρὸς ἀνδρείαν, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς ὠμότητα καὶ ἀπόνοιαν θηριώδη. Καὶ γὰρ τέκνα μητέρες ἔκτειναν, πρὶν ἁλῶναι, κατὰ τὸν πόλεμον τὸν ἐν Καντάβροις· καὶ παιδίον δὲ, δεδεμένων αἰχμαλώτων τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν, ἔκτεινε πάντας, κελεύσαντος τοῦ πατρὸς, σιδήρου κυριεῦσαν· γυνὴ δὲ τοὺς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ. Δ τμ. Κ.τ.Ι. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

συναλόντας. Κληθεὶς δέ τις εἰς μεθυσκομένους, ἔβαλεν αὑτὸν 165.
εἰς πυράν. Κοινὰ δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τὰ Κελτικὰ ἔθνη, καὶ τὰ Θρᾴκια καὶ Σκυθικά· κοινὰ δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνδρείαν, τήν τε τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν τῶν γυναικῶν. Γεωργοῦσι γὰρ αὗται, τεκοῦσαί τε διακονοῦσι τοῖς ἀνδράσιν, ἐκείνους ἀνθ' ἑαυτῶν κατακλίνασαι· ἔν τε τοῖς ἔργοις πολλάκις αὐταὶ καὶ λούουσι καὶ σπαργανοῦσιν, ἀποκλίνασαι πρός τι ῥεῖθρον. Ἐν δὲ τῇ Λιγυστικῇ φησιν ὁ Ποσειδώνιος διηγήσασθαι τὸν ξένον ἑαυτῷ Χαρμόλεων, Μασσαλιώτην ἄνδρα, ὅτι μισθώσαιτο ἄνδρας ὁμοῦ καὶ γυναῖκας ἐπὶ σκαφητόν· ὠδίνασα δὲ μία τῶν γυναικῶν ἀπέλθοι ἀπὸ τοῦ ἔργου πλησίον· τεκοῦσα δ' ἐπανέλθοι ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτίκα, ὅπως μὴ ἀπολέσειε τὸν μισθόν. Αὐτὸς δ' ἐπιπόνως ἰδὼν ἐργαζομένην, οὐκ εἰδὼς τὴν αἰτίαν πρότερον, ὀψὲ μάθοι, καὶ ἀφείη, δοὺς τὸν μισθόν· ἡ δ' ἐκκομίσασα τὸ νήπιον πρός τι κρηνίον, λούσασα καὶ σπαργανώσασα οἷς εἶχε διασώσειεν οἴκαδε.

Οὐκ ἴδιον δὲ τῶν Ἰβήρων οὐδὲ τοῦτο, σύνδυο ἐφ' ἵππων κομίζεσθαι, κατὰ δὲ τὰς μάχας τὸν ἕτερον πεζὸν ἀγωνίζεσθαι. Οὐδὲ τὸ τῶν μυῶν πλῆθος ἴδιον· ἀφ' οὗ καὶ λοιμικαὶ νόσοι πολλάκις ἠκολούθησαν. Συνέβη δ' ἐν τῇ Κανταβρίᾳ τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις ὥστε καὶ μισθοὺς ἄρνυσθαι, μυοθηροῦντας πρὸς μέτρον ἀποδειχθέν· καὶ διεσώζοντο μόλις· προσελάμβανε δὲ καὶ ἄλλων σπάνις καὶ σίτου. Ἐπεσιτίζοντο δὲ ἐκ τῆς Ἀκυϊτανίας χαλεπῶς διὰ τὰς δυσχωρίας. Τῆς δ' ἀπονοίας καὶ τοῦτο λέγεται τῆς Καντάβρων, ὅτι ἁλόντες τινές, ἀναπεπηγότες ἐπὶ τῶν σταυρῶν, ἐπαιάνιζον. Τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα τῶν ἠθῶν, ἀγριότητός τινος παραδείγματ' ἂν εἴη. Τὰ δὲ τοιαῦτα, ἧττον μὲν ἴσως πολιτικά, οὐ θηριώδη δέ· οἷον τὸ παρὰ τοῖς Καντάβροις, τοὺς ἄνδρας διδόναι ταῖς γυναιξὶ προῖκα· τὸ τὰς θυγατέρας κληρονόμους ἀποδείκνυσθαι, τούς τε ἀδελφοὺς ὑπὸ τούτων

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

165. ἐκδίδοσθαι γυναιξίν. Ἔχει γάρ τινα γυναικοκρασίαν· τοῦτο δ' οὐ πάνυ πολιτικόν. Ἰβηρικὸν δὲ καὶ τὸ ἐν ἔθει παρατίθεσθαι τοξικόν, ὃ συντιθέασιν ἐκ βοτάνης σελίνῳ προσομοίας, ἄπονον, ὥστ' ἔχειν ἐν ἑτοίμῳ πρὸς τὰ ἀβούλητα· καὶ τὸ κατασπένδειν αὑτούς, οἷς ἐὰν προσθῶνται, ὥστε ἀποθνήσκειν αὐτοὺς ὑφ' ἑαυτῶν.

Τινὲς μὲν οὖν εἰς μέρη τέτταρα διῃρῆσθαι φασὶ τὴν χώραν ταύτην, καθάπερ εἴπομεν· ἄλλοι δὲ πενταμερῆ λέγουσιν. Οὐκ ἔστι δὲ τἀκριβὲς ἐν τούτοις ἀποδιδόναι, διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ τὴν
166. ἀδοξίαν τῶν τόπων. Ἐν γὰρ τοῖς γνωρίμοις καὶ ἐνδόξοις, αἵ τε μεταναστάσεις γνώριμοι, καὶ οἱ μερισμοὶ τῆς χώρας, καὶ αἱ μεταβολαὶ τῶν ὀνομάτων, καὶ εἴ τι ἄλλο παραπλήσιον· θρυλλεῖται γὰρ ὑπὸ πολλῶν, καὶ μάλιστα τῶν Ἑλλήνων, οἳ λαλίστατοι πάντων γεγόνασι. Ὅσα δὲ *καὶ* βάρβαρα, καὶ ἐκτετοπισμένα, καὶ μικρόχωρα, καὶ διεσπασμένα, τούτων ὑπομνήματα, οὔτ' ἀσφαλῆ ἐστιν, οὔτε πολλά· ὅσα δὲ καὶ πόῤῥω τῶν Ἑλλήνων, ἐπιτείνει τὴν ἄγνοιαν. Οἱ δὲ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεῖς μιμοῦνται μὲν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολύ· καὶ γὰρ ἃ λέγουσι, παρὰ τῶν Ἑλλήνων μεταφέρουσιν, ἐξ ἑαυτῶν δ' οὐ πολὺ *μὲν* προσφέρονται τὸ φιλείδημον. Ὥσθ', ὁπόταν ἔλλειψις γένηται παρ' ἐκείνων, οὐκ ἔστι πολὺ τὸ ἀναπληρούμενον ὑπὸ τῶν ἑτέρων· ἄλλως τε καὶ τῶν ὀνομάτων, ὅσα ἐνδοξότατα, τῶν πλείστων ὄντων Ἑλληνικῶν.

Ἐπεὶ καὶ Ἰβηρίαν ὑπὸ μὲν τῶν προτέρων καλεῖσθαι πᾶσαν τὴν ἔξω τοῦ Ῥοδανοῦ, καὶ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ ὑπὸ τῶν Γαλατικῶν κόλπων σφιγγομένου· οἱ δὲ νῦν ὅριον αὐτῆς τίθενται τὴν Πυρήνην, συνωνύμως τε τὴν αὐτὴν Ἰβηρίαν λέγουσι, καὶ Ἰσπανίαν· [οἱ δ' Ἰβηρίαν] μόνην ἐκάλουν τὴν ἐντὸς τοῦ Ἴβηρος· οἱ δ' ἔτι πρότερον, αὐτοὺς τούτους Ἰγλῆτας, οὐ πολλὴν χώραν νεμομένους, ὥς φησιν Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανός. Ῥωμαῖοι δέ, τὴν σύμπασαν καλέσαντες

ὁμωνύμως Ἰβηρίαν τε καὶ Ἱσπανίαν, τὸ μὲν αὐτῆς μέρος εἶπον 166.
τὴν ἐκτὸς, τὸ δὲ ἕτερον τὴν ἐντός· ἄλλοτε δ᾽ ἄλλως διαιροῦσι, πρὸς τοὺς καιροὺς πολιτευόμενοι.

Νυνὶ δὲ τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν μὲν ἀποδειχθεισῶν τῷ δήμῳ τε καὶ τῇ συγκλήτῳ, τῶν δὲ τῷ ἡγεμόνι τῶν Ῥωμαίων, ἡ μὲν Βαιτικὴ πρόσκειται τῷ δήμῳ, καὶ πέμπεται στρατηγὸς ἐπ᾽ αὐτὴν, ἔχων ταμίαν τε καὶ πρεσβευτήν· ὅριον δ᾽ αὐτῆς τεθείκασι πρὸς ἠῶ πλησίον Καστάλωνος. Ἡ δὲ λοιπὴ Καίσαρός ἐστι· πέμπονται δ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ δύο πρεσβευταὶ, στρατηγικός τε καὶ ὑπατικός· ὁ μὲν στρατηγικὸς, ἔχων σὺν αὐτῷ πρεσβευτὴν, δικαιοδοτήσων Λυσιτανοῖς τοῖς παρακειμένοις τῇ Βαιτικῇ, καὶ διατείνουσι μέχρι τοῦ Δουρίου ποταμοῦ, καὶ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. Καλοῦσι γὰρ τὴν χώραν ταύτην ἰδίως οὕτως ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα δέ ἐστι καὶ ἡ Αὐγοῦστα Ἠμερίτα. Ἡ [δὲ] λοιπὴ, αὕτη δ᾽ ἐστὶν ἡ πλείστη τῆς Ἰβηρίας, ὑπὸ τῷ ὑπατικῷ ἡγεμόνι, στρατιάν τε ἔχοντι ἀξιόλογον τριῶν που ταγμάτων, καὶ πρεσβευτὰς τρεῖς· ὧν ὁ μὲν, δύο ἔχων τάγματα παραφρουρεῖ τὴν πέραν τοῦ Δουρίου πᾶσαν ἐπὶ τὰς ἄρκτους,
ἣν οἱ μὲν πρότερον Λυσιτανοὺς ἔλεγον, οἱ δὲ νῦν Καλλαϊκοὺς 167.
καλοῦσι· συνάπτει δὲ τούτοις τὰ προσάρκτια μέρη μετὰ τῶν Ἀστύρων καὶ τῶν Καντάβρων. Ῥεῖ δὲ διὰ τῶν Ἀστύρων Μέλσος ποταμός· καὶ μικρὸν ἀποτέρω πόλις Νοῖγα· καὶ πλησίον ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ ἀνάχυσις, ὁρίζουσα τοὺς Ἄστυρας ἀπὸ τῶν Καντάβρων. Τῆς δ᾽ ἑξῆς παραλίας μέχρι Πυρήνης, ὁ δεύτερος τῶν πρεσβευτῶν μετὰ τοῦ ἑτέρου τάγματος. Ἐπισκοπεῖ δὲ ὁ τρίτος τὴν μεσογαίαν· συνέχει δὲ τὰ τῶν ἤδη λεγομένων [Τογάτων], ὡς ἂν εἰρηνικῶν, καὶ εἰς τὸν ἥμερον καὶ τὸν Ἰταλικὸν τύπον μετακειμένων ἐν τῇ τηβεννικῇ ἐσθῆτι. Οὗτοι δ᾽ εἰσὶν οἱ Κελτίβηρες, καὶ οἱ πλησίον τοῦ Ἴβηρος ἑκατέρωθεν οἰκοῦντες, μέχρι τῶν πρὸς θαλάττῃ μερῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ ἡγεμὼν διαχειμάζει μὲν ἐν τοῖς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

167. ἐπιθαλαττίοις μέρεσι, καὶ μάλιϛα τῇ Καρχηδόνι καὶ τῇ Ταράκωνι, δικαιοδοτῶν· θέρους δὲ περίεισιν, ἐφορῶν ἀεί τινα τῶν δεομένων ἐπονορθώσεως. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπίτροποι τοῦ Καίσαρος, ἱππικοὶ ἄνδρες, οἱ διανέμοντες τὰ χρήματα τοῖς ϛρατιώταις εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ βίου.

ΚΕΦ. Ε.

Τῶν δὲ προκειμένων νήσων τῆς Ἰβηρίας, τὰς μὲν Πιτυούσσας δύο, καὶ τὰς Γυμνησίας δύο (καλοῦσι δὲ καὶ Βαλεαρίδας), προκεῖσθαι συμβαίνει τῆς μεταξὺ Ταράκωνος καὶ Σούκρωνος παραλίας· ἐφ' ἧς ἵδρυται τὸ Σαγοῦντον· εἰσὶ δὲ καὶ πελάγιαι μᾶλλον αἱ Πιτυοῦσσαι, καὶ πρὸς ἑσπέραν κεκλιμέναι τῶν Γυμνησίων. Καλεῖται δ' αὐτῶν ἡ μὲν Ἔβυσος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον· κύκλος δὲ τῆς νήσου τετρακόσιοι ϛάδιοι, παρώμαλος τὸ πλάτος καὶ τὸ μῆκος· ἡ δὲ Ὀφιοῦσσα, ἔρημος καὶ πολὺ ἐλάττων, ταύτης πλησίον κειμένη. Τῶν δὲ Γυμνησίων ἡ μὲν μείζων ἔχει δύο πόλεις, Πάλμαν καὶ Πολλεντίαν, τὴν μὲν πρὸς ἕω κειμένην, τὴν Πολλεντίαν, τὴν δ' ἑτέραν πρὸς δύσιν. Μῆκος δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἀπολεῖπον τῶν ἑξακοσίων ϛαδίων, πλάτος δὲ διακοσίων. Ἀρτεμίδωρος δὲ διπλάσιον εἴρηκε καὶ τὸ πλάτος, καὶ τὸ μῆκος. Ἡ δ' ἐλάσσων ὡς [διακοσίους] ἑβδομήκοντα διέχει ϛαδίους τῆς Πολλεντίας· κατὰ μέγεθος μὲν οὖν πολὺ τῆς μείζονος ἀπολείπεται· κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν οὐδὲν αὐτῆς χείρων ἐϛίν. Ἄμφω γὰρ εὐδαίμονες καὶ εὐλίμενοι· χοιραδώδεις δέ εἰσι κατὰ τὰ ϛόματα, ὥϛε δεῖν προσοχῆς τοῖς εἰσπλέουσι· διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν τῶν τόπων καὶ οἱ κατοικοῦντες εἰρηναῖοι, καθάπερ καὶ οἱ κατὰ τὴν Ἔβυσον. Κακούργων δέ τινων ὀλίγων κοινωνίας συϛησαμένων πρὸς τοὺς ἐν τοῖς πελάγεσι λῃϛὰς, διεβλήθησαν ἅπαντες· καὶ διέβη Μέτελλος ἐπ' αὐτοὺς, ὁ Βαλεαρικὸς προσ-

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΤΣΙΟΣ
Ε.Υ.Δ της Ε.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006